

[Rytter.]

Folketinget skulde dog helst ikke betragtes som en Kabarettforestilling.“

Jeg synes, dette træffende Udtryk kan anvendes ogsaa, naar den paagældende Ordfører, om hvem man ellers siger saa mange rosende Ting, indlader sig paa den Slags. Derfor glæder det mig, at den højtærede Justitsminister ikke har gjort det, men holdt sig til det rent saglige: at vi vil have, at Embedsmændene her i Landet skal optræde over for Befolkningen paa en høflig og taktfuld Maade.

Hvis det derfor ikke var Dommerstanden som Helhed, dette Forslag var rettet imod, var Ministeren og jeg blevet enige paa et Øjeblik. Men desværre, det er ikke et Forslag om den enkelte Dommer, det bliver et Forslag om Dommerstanden, saaledes som jeg nu skal komme til.

Der bliver spurgt: Stemmer Lovforslaget med Grundloven, eller stemmer det ikke med den? Og saa diskuterer man — det gør ogsaa den højtærede Justitsminister — med forskellige, om det, at Dommerne er udnævnt paa Tid eller ikke paa Tid, har noget at sige, om det har noget at sige, at de er udnævnt af den ene eller den anden, at der er sket Indstilling fra den ene eller den anden Side. Jeg vil tillade mig at se paa Sagen paa en anden Maade. Lad os rent historisk gennemgaa, hvorfor man i alle demokratiske Lande har sat sig imod Særdomstole.

Hvad er Grunden til, at man i alle Lande lige siden den franske Revolution er gaaet bort fra Særdomstole, navnlig fra Særdomstole i kriminelle Sager? Grunden dertil er, at før den franske Revolution og i Tiden deromkring var der en Mængde Særdomstole, som var oprettet af de forskellige Magthavere, snart for at dømme visse Personer, som man saa paa med Afsky, undertiden for at værne andre, som man betragtede paa modsat Vis. Det var jo Magthaverne, der var Herrer over, hvordan disse Særdomstole skulde være. Befolkningen saa, at disse Særdomstole kun var Udtryk for administrativ Vilkaarlighed, og derfor krævede de at komme bort fra Særdomstolene i kriminelle Sager.

Saa kunde man spørge: Hvorfor giver det Anledning til administrativ Vilkaarlighed? Det er let nok at forstaa, naar man blot vil tænke over det. Jeg gaar ud fra, at Magthaverne, Ministrene, selvfølgelig er Folk, der tilstræber det bedst mulige for Landet — ellers var de ikke kommet paa disse Pladser under normale Forhold —, og naar de skal udnævne Embedsmænd, vil de ud-

nævne dem efter deres bedste Skøn, de kan ikke tage Hensyn til vedkommendes personlige Indstilling i en bestemt Retning; udnævner man en til Dommer, til Byretspræsident, eller hvad det nu er, maa man se paa hans Stilling i al Almindelighed, man kan ikke se paa den i en enkelt Sag. Vedkommende Minister maa sige som saa: Ja, vedkommende sympatiserer jeg med i visse Retninger, men ikke i andre, og tager jeg en anden, vil det samme være Tilfældet over for ham. Derfor vil Administrationen, naar der er Tale om Udnævnelse af Embedsmænd, som skal varetage mere alsidige Interesser, være bundet af saglige Hensyn i stor Udstrækning og vil tage den Mand, som den anser for at være den bedste i det foreliggende Tilfælde. Hvis Justitsministeren derimod skal udnævne Dommere til Særdomstole, er det — ja, jeg er lige ved at sige en Pligt for vedkommende Minister at tage de Folk, som han ved har Interesse netop i den Retning, som Lovgivningsmagten har haft for Øje ved Oprettelsen af vedkommende Særdomstol. Saa maa der tages Hensyn netop til den paagældende Persons Indstilling i det konkrete Tilfælde. Det er Grunden til, at man har afskaffet alle Særdomstole, idet man siger: Særdomstole i kriminelle Sager giver administrativ Vilkaarlighed, idet Ministeren i saa Fald kun vil tage de Folk, som i den specielle Retning har den og den Indstilling, og derfor gik man efter den franske Revolution i alle demokratiske Lande bort fra Særdomstole. Ogsaa her i Landet gik vi bort fra Særdomstole i kriminelle Sager. En lille Rest havde vi endnu, indtil Retsplejeloven kom, nemlig at Øvrigheden kunde nedsætte Kommissioner til at paadømme kriminelle Sager; men ogsaa det fandt man uheldigt, og derfor faldt ogsaa disse Kommissioner bort. Alle Steder har man forladt Særdomstole, og derfor er Forslaget, som det nu er kommet til at foreligge efter Behandlingen i Folketinget, egentlig meget værre, end det var, da det blev fremsat. For dengang var der dog to Grupper af Sager, som vedkommende skulde være Dommer i, dels de disciplinære, dels Genoptagelsessager — altsaa dog noget mere almindeligt. Men under Behandlingen i Folketinget er man — jeg ved ikke, hvad Grunden dertil har været — gaaet over til kun at tage den ene Gruppe af Sager, Disciplinærsagerne. Det er kun dem, Dommerne skal udnævnes til, saa nu er man igen inde paa de gamle Særdomstole.

Jeg har dvælet saa vidtløftigt ved dette for derved at pointere min Stilling til Grundlovens § 71. Der staar i denne Para-